

10. ONDERNEMINGSVORMEN

Een ondernemingsvorm is de juridische rechtsvorm van jouw bedrijf. De rechtsvorm heeft consequenties voor jouw aansprakelijkheid en belastingverplichtingen. Als je niets regelt, ben je zelf volledig aansprakelijk voor schulden van de onderneming. Daarom kun je ervoor kiezen om, eventueel samen met anderen, een rechtspersoon in het leven te roepen. De rechtspersoon is dan de eigenaar van de onderneming. Als je bedrijf een rechtspersoon is, wil dit zeggen dat het zelf rechten en plichten heeft. Het kan bijna hetzelfde doen als een mens, bijvoorbeeld een stoel kopen of een arbeidsovereenkomst aangaan. De wet stelt een onderneming met rechtspersoonlijkheid gelijk aan een natuurlijk persoon. Met een natuurlijk persoon bedoel je in het recht een mens van vlees en bloed.

Bij jouw keuze voor een ondernemingsvorm geef je antwoord op de volgende vragen:

- Werk ik alleen of ga ik samenwerken met anderen?
- Hoeveel risico wil ik lopen met mijn privévermogen?
- Wat zijn de fiscale consequenties van de diverse ondernemingsvormen?

Een starter kiest waarschijnlijk een van de volgende ondernemingsvormen:

- eenmanszaak
- vennootschap onder firma (vof)
- maatschap
- commanditaire vennootschap (cv)
- besloten vennootschap (bv).

Eenmanszaak

Veel startende ondernemers kiezen voor een eenmanszaak. Bij een eenmanszaak werk je alleen of ben je de enige eigenaar. Je kunt bij deze ondernemingsvorm dus wel personeel in dienst nemen. De eenmanszaak is geen rechtspersoon. Je bent persoonlijk aansprakelijk voor alle schulden van jouw bedrijf. Persoonlijke aansprakelijkheid wil zeggen dat schuldeisers jou als eigenaar op je hele vermogen (ook op je privévermogen) kunnen aanspreken.

De eenmanszaak biedt in veel gevallen meer belastingvoordeel dan bijvoorbeeld een besloten vennootschap. De Belastingdienst moet jou dan wel als ondernemer zien. Daarvoor bestaat een aantal criteria:

- Je streeft naar winst.
- Je mag zelf beslissingen nemen over het product dat je aanbiedt.
- Je beschikt over voldoende geld om een onderneming te starten en enige tijd draaiende te houden.
- Je steekt voldoende tijd in je onderneming om deze rendabel te maken.

Voordelen

- Je kunt zelfstandig beslissingen nemen waardoor snelle besluitvorming mogelijk is.
- Je hebt geen meningsverschillen met andere eigenaren.
- Je hoeft de winst niet te delen met anderen.

Nadelen

- Je bent persoonlijk aansprakelijk.
- Je moet als ondernemer van alle markten thuis zijn.
- Het voortbestaan van de onderneming is afhankelijk van één persoon.
- Daardoor kan het lastig zijn om geld te lenen.

Vennootschap onder firma

Als je samen met anderen een bedrijf wilt starten, kun je kiezen voor een vennootschap onder firma (vof). De vof is een onderneming die twee of meer eigenaren heeft die onder een gemeenschappelijke naam een bedrijf uitoefenen. Deze eigenaren noem je firmanten of vennoten. Alle vennoten brengen iets in de vof in. Denk aan geld, goederen of arbeid. De vof is geen rechtspersoon, iedere vennoot is dus aansprakelijk.

Voordelen

- Je kunt de taken tussen de vennoten onderling verdelen.
- Het voortbestaan van de onderneming is niet afhankelijk van één persoon.
- Het verkrijgen van een lening zal eenvoudiger zijn dan bij een eenmanszaak, omdat er meer zekerheid is voor kredietverschaffers. Het risico wordt immers door meerdere mensen gedragen.

Nadelen

- Je bent hoofdelijk aansprakelijk voor 100%.
- Je moet met meerdere mensen overleggen, waardoor er eerder kans is op meningsverschillen.
- Je kunt minder snel beslissingen nemen.
- Het faillissement van de vennootschap betekent ook het faillissement van de vennoten.
- Bij het overlijden van een vennoot kunnen er financiële moeilijkheden komen als familieleden hun aandeel in de vennootschap opeisen. Je kunt dit voorkomen door een compagnonsverzekering af te sluiten. Deze verzekering keert bij het overlijden van een van de firmanten het verzekerde bedrag uit aan de andere firmanten.

Maatschap

Een maatschap is eigenlijk een vof voor zelfstandigen met een vrij beroep (loods, fysiotherapeut, accountant, kunstenaar). Vennoten heten bij de maatschap maten. De maten kunnen arbeid, geld of goederen inbrengen.

Er zijn twee soorten maatschappen: de stille maatschap en de openbare maatschap. In de stille maatschap heeft iedere maat zijn eigen praktijk, maar hebben ze bijvoorbeeld gezamenlijk personeel in dienst, zoals een receptioniste. De openbare maatschap is een maatschap die onder een gemeenschappelijke naam zakendoet.

Voordelen

- Het voortbestaan van de maatschap is niet afhankelijk van één persoon.
- Het verkrijgen van een lening zal eenvoudiger zijn dan bij een eenmanszaak, omdat er meer zekerheid is voor kredietverschaffers. Het risico wordt immers door meerdere mensen gedragen.

Nadelen

- Je bent hoofdelijk aansprakelijk voor een gelijk deel.
- Je moet met meerdere mensen overleggen, waardoor er eerder kans is op meningsverschillen.
- Je kunt minder snel beslissingen nemen.

Commanditaire vennootschap

Een commanditaire vennootschap (cv) is een vorm van samenwerking tussen één of meer beherende vennoten en één of meer geldschietters, de commanditaire vennoten. Deze laatsten worden ook wel stille vennoten genoemd. Als beherende vennoot heb je de dagelijkse leiding over de cv. Als commanditaire vennoot of stille vennoot ben je slechts financieel betrokken bij de cv. Je stopt alleen geld in de vennootschap. Je mag als stille vennoot geen daden van beheer verrichten, zoals goederen inkopen of verkopen of de administratie doen.

Voordelen en nadelen

De voor- en nadelen van de cv lijken erg veel op die van de vof. De cv heeft naast de voordelen van de vof nog de volgende voordelen:

- Je kunt makkelijker eigen vermogen aantrekken zonder dat het aantal beherende vennoten wordt vergroot. Het eigen vermogen wordt ingebracht door de commanditaire vennoot. Deze mag geen daden van beheer verrichten. Je trekt dus wel meer eigen vermogen aan, maar geen extra mensen die zich bemoeien met de dagelijkse gang van zaken in het bedrijf.
- Het is relatief makkelijk om eigen vermogen aan te trekken door de beperkte aansprakelijkheid van de commanditaire vennoot. Deze is alleen aansprakelijk voor het bedrag dat hij inbrengt en is niet persoonlijk aansprakelijk. Hierdoor loopt hij dus weinig risico.

Besloten vennootschap

Je kunt bij de oprichting van je bedrijf ook kiezen voor de besloten vennootschap (bv) als ondernemingsvorm. Het voordeel van een bv is dat deze een rechtspersoon is. In de meeste gevallen is de bv aansprakelijk voor de schulden. Het vermogen van een bv is verdeeld in aandelen. Met één of meer aandelen ben je mede-eigenaar van het bedrijf. Een aandeel geeft jou stemrecht binnen de bv. De

aandelen zijn aandelen op naam. Ze zijn niet vrij overdraagbaar. Dit betekent dat je je aandelen eerst aan je medeaandeelhouders moet aanbieden als je ze wilt verkopen. Daarnaast kan de overdracht alleen bij notariële akte plaatsvinden. Een bv kun je alleen of samen met anderen oprichten. Je hebt daarvoor een minimumkapitaal van 1 cent nodig. Om een bv op te richten moet je naar de notaris. Deze maakt een oprichtingsakte: een wettelijk verplicht document waarin het vermogen, het aantal aandelen, het doel en de belangrijkste regels van de bv staan. Omdat de bv een rechtspersoon is, wordt die net als een natuurlijk persoon gezien als drager van rechten en plichten. De bv is dan ook de ondernemer en als directeur ben je in dienst van de bv. Officieel ligt de leiding van een bv in handen van het bestuur, de directie van de onderneming. Het eigendom van de bv is in handen van de aandeelhouders. In de praktijk zie je vaak dat de eigenaar/eigenaren ook directeur is/zijn.

Voordelen

- De aandeelhouders zijn aansprakelijk tot het bedrag van deelname. De directeur kan alleen privé aansprakelijk worden gesteld bij wanbeheer.
- Het voortbestaan van de bv is gewaarborgd, ook als de directeur overlijdt. De bv is zelf een rechtspersoon.
- In sommige gevallen zijn er fiscale voordelen.

Nadelen

- Om een bv op te richten moet je naar de notaris.
- Er is publicatieplicht van de jaarstukken.